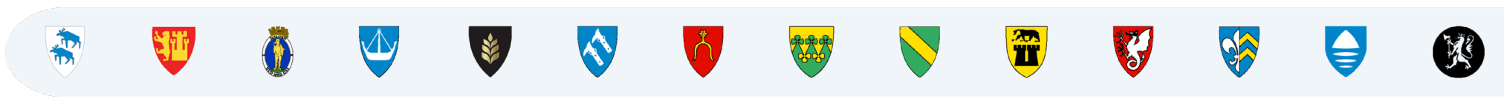

KLIMA ØSTFOLD

HANDLINGSPLAN 2023

Klima Østfold er et samarbeid mellom kommuner i Østfoldregionen, Viken fylkeskommune og Statsforvalteren i Oslo og Viken om innsatsen for å begrense klimaendringene. Vi gjennomfører tiltak, bevisstgjør, engasjerer og tilrettelegger slik at alle kan bidra: det offentlige, næringsliv og innbyggere.

Formålet er å styrke arbeidet slik at partene oppnår egne vedtatte klimamål. Østfold vil bidra til å nå Parisavtalens ambisjoner om å begrense temperaturstigningen til godt under 2°C, helst under 1,5°C, sammenliknet med førindustriell tid. Klima Østfold vil bidra til at de nasjonale klimamålene nås.

Det samarbeides om prosjekter og tiltak som er forenlige med kommunenes klima- og energiplaner og andre kommunale planer. Arbeidet organiseres gjennom en årlig handlingsplan for samarbeidet. Klima Østfold skal ikke være en erstatning for kommunalt klima- og energiarbeid, men en styrking og ressurs for at partene skal oppnå egne mål.

Klima Østfold vil bestå med samme geografiske nedslagsfelt inntil nye vedtak eventuelt endrer på det. Vi vil gjerne dele våre erfaringer med andre liknende nettverk i både Viken og landet ellers.

KLIMA ØSTFOLD

Klima Østfold er et samarbeid mellom kommuner i Østfoldregionen, Viken fylkeskommune og Statsforvalteren i Oslo og Viken om innsatsen for å begrense klimaendringene. Vi gjennomfører tiltak, bevisstgjør, engasjerer og tilrettelegger slik at alle kan bidra: det offentlige, næringslivet og innbyggere. Arbeidet til Klima Østfold organiseres gjennom en årlig handlingsplan.

Samarbeidets rolle

Klima Østfold er ikke en erstatning for kommunalt klima- og energiarbeid, men skal være en styrkning og ressurs for partnerens egen måloppnåelse.

Klima Østfolds rolle er å øke gjennomføringsevnen for klima- og energitiltak gjennom å:

- Koordinere klima- og energiarbeid i Østfoldregionen for å styrke gjennomføringen av kommunenes vedtatte politikk.
- Tilrettelegge for samarbeid og deling av erfaring mellom partene.
- Mobilisere økte ressurser og tiltak gjennom søknader til tilskuddsprogrammer nasjonalt og internasjonalt.
- Kompetanseheving og informasjonsspredning hos partene og i Østfoldsamfunnet.
- Kvalitetssikre og følge opp tiltak ut fra potensial for reduksjon av klimagassutslipp.
- Utvikle relevante indikatorer og utarbeide klimaregnskap for kommunene for å måle utviklingen over tid.

Les mer om Klima Østfold på klimaostfold.no

BUDSJETT 2023

Samarbeidet finansieres gjennom et årlig beløp fra hver deltakerkommune og fylkeskommunen som bidrar tilsvarende kommunenes bidrag. Deltakerfinansieringen tilsvarer ca. 1,7 millioner kroner per år. I tillegg har Klima Østfold fått ekstra nettverksstøtte fra Klima Viken for 2023 som utgjør 480 000 kr. Utover dette utvikles det prosjekter for å hente midler fra ekstern støtte og tilskudd. Fylkeskommunen støtter i tillegg Klima Østfold med arbeidsgiveransvar, kontor- og sekretariatsfunksjoner. Det er overført rundt kr 490 000 kr fra 2022 til driftsbudsjettet for 2023.

Driftsbudsjett

Budsjett 2023	
Saldo/overført januar¹	492 801
Finansiering	
Bidrag fra kommunene	870 000
Bidrag fra fylkeskommunen	870 000
Ekstra nettverksstøtte fra Klima Viken ²	480 000
Total	2 712 801
Utgifter	
Lønn og lønnskostnader	1 200 000
Reise- og oppholdsutgifter	60 000
Arrangere og delta på møter og konferanser. Kompetanseheving. ³	160 000
Kommunikasjon og profilering	20 000
Konsulentoppdrag for kunnskapsinnhenting, effektberegninger, kommunikasjon, administrativ bistand m.m.	550 000
Abo. på energikalkulator for bolig og evt. andre lisenser	150 000
Felles medlemskap i Klimapartnere Viken	100 000
Egeninnsats i prosjekter. ⁴	462 801
Div. forbruksmaterieill m.m.	10 000
Total	2 712 801
Balanse	0

Merknader, driftsbudsjett:

1. 492 801 kr har blitt overført fra fjorårets driftsregnskap.
2. Ekstra støtte fra Klima Viken siden nettverksstøtte fra Klimasats ikke finnes lengre. 40 000 kr per kommune.
3. Midler satt av til å arrangere møter slik som Klimarådsmøtet, samt midler til studietur.
4. Midlene under egeninnsats i prosjekter kan f.eks. brukes til: sirkulær økonomi aktiviteter, sykkeldager på skolene i Østfold, kommunale prosjekter som Klima Østfold støtter, o.l.

Klima Østfold-prosjekter

Med flere prosjekter som går over flere år, viser vi nå hvert enkelt prosjekt og for hvert prosjekts fulle prosjektperiode. Disse midlene er bundet til prosjektenes aktiviteter og formål. Dette gjøres for prosjektene der Klima Østfold og kommunene er de eneste prosjektdeltakerne. Her vises kun finansiering i form av penger, i tillegg kommer en stor egeninnsats i form av timer. Prosjektet «Klimasmarte løsninger, oppfølging av klimaplaner m. næringsliv og andre» har blitt utvidet fra å vare ut 2023 til å vare ut 2024.

	Budsjett 2023
Klimasmarte folk og firmaer. (2019-2023)	
Ekstern finansiering - hele perioden. Fylkeskommunen og Klimapartnere Viken.	1 150 000
Finansiering Klima Østfold - hele perioden	600 000
Balanse 31.12.2022:	1 496 766
Forventede utgifter i 2022:	1 496 766
Budsjettert balanse 31.12.2023:	0
Energi- og klimaplaner, oppfølging av planer i kommunene og regionalt (2017-2023), inkludert klimabudsjetter i kommuner	
Ekstern finansiering - hele perioden. Statsforvalteren og fylkeskommunen.	1 700 000
Balanse 31.12.2022:	192 431
Forventede utgifter i 2023:	192 431
Budsjettert balanse 31.12.2023:	0
Klimasmarte løsninger, oppfølging av klimaplaner m. næringsliv og andre (2020-2024)	
Ekstern finansiering - hele perioden. Fylkeskommunen	1 000 000
Balanse 31.12.2022:	880 000
Forventede utgifter i 2023:	440 000
Budsjettert balanse 31.12.2023:	440 000
Budsjettert samlet saldo, alle prosjektkontoer, 31.12.2023	440 000

Tilleggsfinansiering

For prosjekter der Klima Østfold er én av flere deltakere er det ikke hensiktsmessig å budsjettere isolert på Klima Østfold-kommunene. Her viser vi andel av ekstern finansiering i disse prosjektene som vi estimerer vil gå til aktiviteter relatert til Klima Østfold i 2023. I tillegg kommer det egeninnsats i form av timer.

Prosjekt	Estimert andel til Klima Østfold i 2023
Klimaprojektet Pentahelix	200 000
Biogass i Nedre Glomma og omegn	700 000
Fossilfri 2030 (Interreg, Bypakke Nedre Glomma, m. fler)	200 000
Utlån av Fossilfrie maskiner (Klimasats)	400 000
Klimasmart landbruk 3.0 (Klimasats og Interreg)	600 000
Klimarådgivning i anskaffelser (Klimasats)	1 700 000
Sirkulærøkonomiprojekter	300 000
Totalt	4 100 000

HANDLINGSPLANENS AKTIVITETER

1. MØTEPLAN

- Klimarådsmøtet i mars 2023
- Arbeidsutvalget: Det planlegges 4-5 møter, minimum ett per kvartal
- Klimakontakt møte: Det planlegges 4-5 klimakontakt-møter for generell informasjon- og erfaringsutveksling. I tillegg kommer seminarer og arbeidsmøter om tema A: Operasjonalisering av klimaarbeidet på tvers av kommuneorganisasjonen.
- Studietur og kompetanseheving for klimakontaktene, arbeidsutvalget og klimarådet
- Fagseminar i regi og sammen med prosjektene etter behov og kapasitet
- Fagseminar i regi av og sammen med Klima Viken

2. AKTIVITETENE I 2023:

A. Operasjonalisering av klimaarbeid på tvers av kommuneorganisasjonen

Seminar-rekke og aktiviteter som skal gjøre det enklere for kommunene å operasjonalisere klimaarbeidet på tvers av kommuneorganisasjonen, uavhengig av om man skal utarbeide og vedta klimahandlingsprogram eller ikke, eller om kommunen skal utarbeide klimabudsjett for første eller tredje gang.

Aktivitetene skal bli lagt opp slik at flest mulig får nytteverdi, også kommunene med begrensede tidsressurser. Noen av aktivitetene vil være kun for klimakontakter, mens andre vil det være naturlig å involvere større deler av kommuneorganisasjonen.

Aktiviteter knyttet til dette temaet:

Planlagte aktiviteter:

- 3. februar: Klimasats-webinar – årets utlysning. I samarbeid med Klima Viken, KS og Statsforvalteren
- 16. februar: Klimakontakt møte og gjennomgang av Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassberegninger for 2021.
- 16. mars: Halvdagsseminar om karbonregnskap for kommuneplanens arealdel. Samarbeid med Indre Østfold kommune.
- 21. mars: Klimarådsmøte og presentasjon av referansebanene utviklet for alle kommunene i Østfold.

Aktiviteter for resten av året:

I 2023 skal Klima Østfold fokusere på noen spesifikke temaer, og mesteparten av hovedaktivitetene til nettverket kommer til å fokusere på disse:

Sirkulær økonomi:

- Studietur om sirkulær økonomi for klimakontakter, klimarådet og andre interesserte fra kommunene. To

dagers studietur for å lære mer om temaet.

- Fagseminarer/webinarer om sirkulær økonomi – både rettet mot klimakontaktene, klimarådet og andre i kommunene.
- Utvikle aktiviteter og undervisningsmateriale om sirkulær økonomi som kan brukes på ungdomsskoler og videregående skoler.
- Lokale sirkulær økonomi-workshops i kommunene for innbyggere.

Klimabudsjett:

- Videre oppfølging og videreutvikling av klimabudsjett – både individuelt og sammen med konsulenter.
- Møte for samkjøring, erfaringsdeling og utvikling: effektberegninger vi kan gjøre selv, i fellesskap eller kopiere fra andre. Innhenting av forutsetninger.
- Kommunenes bestilling av effektberegninger, oppfølging av dette.

Utvikling av indikatorer:

- Workshop om indikatorer (for klimakontakter som ønsker å være med)
- Møte for samkjøring og erfaringsdeling: status for indikatorer og rapportering.

Klimakommunikasjon:

- Workshop om klimakommunikasjon for klimakontakter og klimarådet – i samarbeid med Klima Viken
- Opplæring om Klima Østfold for nye kommunestyre etter valg høsten 2023.

Klimatiltak:

- Møte for samkjøring, erfaringsdeling og utvikling: klimatiltak og virkemidler som passer i din kommune (direkte utslipp), forankring og eierskap i organisasjonen.
- Møte for samkjøring, erfaringsdeling og utvikling: rapportering og systematisk oppfølging av klimatiltak og virkemidler.

Indirekte utslipp:

- Workshop om indirekte utslipp og utvikling av faktorer.
- Utviklingsarbeid, indirekte utslipp: utvikling av tiltak, virkemidler og evt. beregningsmetodikk og indikatorer.

B. Bistand til Rullering/utvikling av nye klimaplaner

Klimaplanarbeidet fortsetter med individuell oppfølging basert på erfaringene fra klimaplanprosjektet PentaHelix og fra de andre kommunene.

C. Prosjektene fortsetter og noen igangsettes:

Prosjekter der Klima Østfold-samarbeidet eier prosjektet alene eller sammen med andre:

- Klimasmart landbruk Viken
- Fossilfri transport 2030: Sykkelsatsinger rettet mot skoler, og utlån av elsykler fra bibliotekene.
- Klimasmarte folk og firmaer: energi- og klimarådgivning, samt mobilisering.
- Opptak og binding av klimagasser/karbon i naturen.

Prosjekter som ledes av Viken fylkeskommunes klimaavdeling, og der Klima Østfoldmedlemmer er målgruppe og kan benytte tilbudet:

- Test av fossilfrie maskiner og kjøretøy
- Helhetlig biogassmarked i og rundt Nedre Glomma: Rakkestad, Sarpsborg, Fredrikstad, Viken fylkeskommune og Biogass Oslofjord.

Prosjekter der Viken fylkeskommune klimaavdeling er partner i prosjekter som ledes av andre aktører og der Klima Østfoldmedlemmer kan involveres:

- Enchant: Horisont-prosjektet Enchant fokuserer på nødvendige kutt i energibruk, og hvordan man kan benytte seg av atferdsvitenskap for å påvirke forskjellige målgrupper. Prosjektet har partnere fra seks forskjellige europeiske land. Klima Østfold-sekretariatet bistår med kommunikasjon sammen med partner Viken fylkeskommune.
- Include: forskningscenteret Include skal frembringe kunnskap om hvordan vi kan realisere et sosialt rettferdig lavutslippssamfunn gjennom inkluderende prosesser og nært samarbeid mellom forskning og offentlig, privat og frivillig sektor. Klima Østfold-sekretariatet bistår med videreformidling av informasjon og kommunikasjonsbistand ved behov. Det er en rekke underprosjekter hvor kommunene kan delta om ønskelig.
- ZEC -Zero Emission Citizen: Bedriften Ducky har fått forskningsrådsmidler til å utvikle en klimakalkulator for innbyggernes forbruk i samarbeid med blant annet Asker kommune og Viken fylkeskommune. Resultatet vil gi kommunene tilgang på kartfestede forbruksdata brutt ned på lokalsamfunnsnivå.

D. Formidling og kunnskapsbygging

- Arbeidsutvalgets påvirkningskraft, herunder hørings-svar på relevante høringer.
- Dele KØs erfaringer med andre kommuner i Viken og vice versa for oppbygningen av de andre delregionale klimanettverkene under Klima Viken «paraplynettverket».
- Web: Videreutvikling av «Østfold-eksempler» og «Klimasmart landbruk».
- Web: Utvikling av kommunikasjonsvirkemidler for kommunene angående lokale klimatiltak – øke bevisstheten blant befolkningen.

- Kunnskapsinnhenting som planlegges, vil finansieres delvis av driftsbudsjett og delvis av prosjektene knytte til oppfølging av klimaplaner:

- Kommunevist potensiale for karbon opptak i jord, skog og myr
- Effektberegninger av klimatiltak og virkemidler til klimahandlingsplaner og virkemidler

3. Erfaringsoverføring og koordinering med andre aktører:

Som nettverk utgjør Klima Østfold en plattform som utover å spre erfaringer mellom kommunene også kan nyttes til samarbeid med andre om:

- spredning av erfaringer og informasjon ut til kommunene og vice versa
- kommunikasjon utad
- synergier rundt eventuelle felles aktiviteter
- koordinering mellom aktører

Det vil etterstrebes denne typer effekter med følgende aktører/enheter:

Som medlem eller støttespiller:

- Klima Viken: Klima Viken er en viktig samarbeidsarena med andre delregionale klimanettverk i Viken. Koordinator for Klima Østfold sitter i arbeidsgruppen til Klima Viken, og leder for Arbeidsutvalget for Klima Østfold sitter i styringsgruppen til Klima Viken.
- Klimapartnere Viken: Klimapartnere er et viktig verktøy for Klima Østfolds-kommunene arbeid ut mot næringslivet. Sekretariat for Klima Østfold og prosjektleder for Klimapartnere vil samarbeide om involvering fra kommuner.
- KS' Kortreist kvalitet-nettverk: Gjennom Moss kommune.
- Osloregionens faggruppe for Klima og Miljø.

Andre aktører/nettverk/prosjekter det etterstrebes koordinering med:

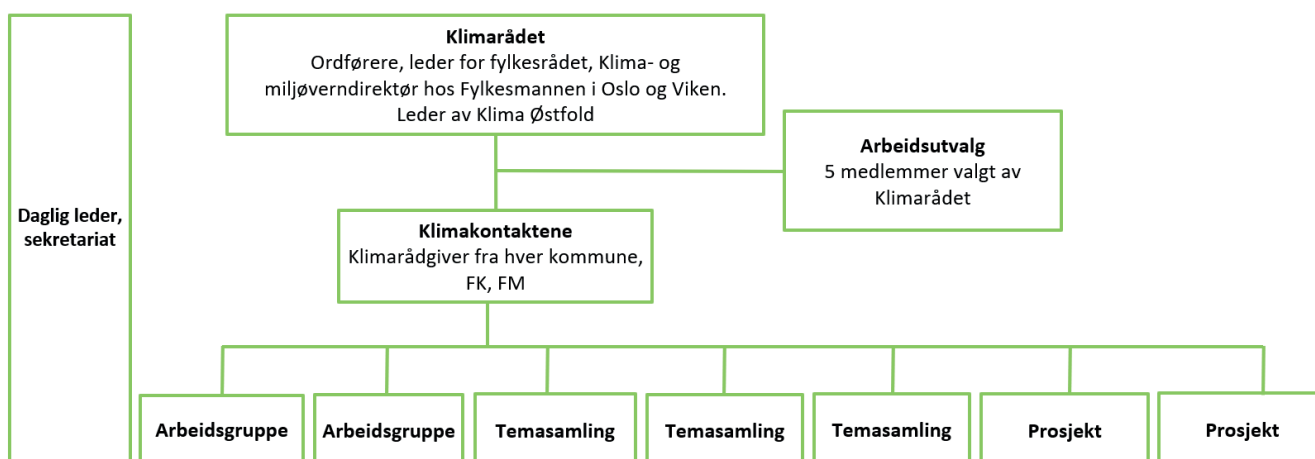
- Biogass Oslofjord-samarbeidet
- Bypakke Nedre Glomma og Hjem-jobb-hjem-initiativet
- Regionalt planforum
- Vannområdene, for eksempel innen arealplaner
- Ungt Entreprenørskap – Klimakunnskap – opplegg for vg/u-skoler
- Inspiria – Klimakunnskap – opplegg for vg/u-skoler
- Norsk senter for sirkulærøkonomi
- Borg CO2
- Fylkenes klimanettverk
- Covenant of Mayors

MER OM KLIMA ØSTFOLD

Klima Østfold ble etablert i 2012 og samarbeidet er forlenget fram til 2022. Formålet med samarbeidet er å styrke grunnlaget for å oppnå partenes egne vedtatte klimamål. Østfold vil bidra til å nå Parisavtalens ambisjoner om å begrense temperaturstigningen til godt under 2°C, helst under 1,5°C, sammenliknet med førindustriell tid. Klima Østfold vil bidra til at de nasjonale klimamålene nås.

Samarbeidsmodell

Nettverket har følgende organisering:

Klimarådet: Består av kommunenes ordførere og leder for fylkesrådet, samt Klima- og miljøverndirektør hos Fylkesmannen i Oslo og Viken, eller deres stedfortredere. Klimarådet er øverste organ for Klima Østfold og vedtar årlig handlingsplan og budsjett. Klimarådet skal arbeide for realistiske løsninger og tilstrebe konsensusløsninger.

Arbeidsutvalget: Klimarådet velger en leder og kan velge et Arbeidsutvalg bestående av personer fra Klimarådet, som tar beslutninger på vegne av Klimarådet mellom Klimarådsmøtene. Siden oppstart av Klima Østfold har man hatt arbeidsutvalg.

Klimakontaktene - administrativ gruppe: Består av en fast kontaktperson fra administrasjonen til hver av partene. Gruppen har ansvaret for det faglige arbeidet i nettverket, og er pådrivere for at aktuelle aktiviteter følges opp i sin kommune. Kommunene deltar i de faggruppene og prosjektene som er forenlig med kommunens vedtatte politikk.

Daglig leder: Organiserer og koordinerer det daglige arbeidet, fra 2016 sammen med kommunikasjonsrådgiver, prosjektmedarbeidere og andre fagressurser. Disse utgjør **sekretariatet**.

Faggruppene: selvstendige grupper som kan opprettes i tråd med handlingsplanen – eller når det oppstår et ønske blant partene om å jobbe med egne tema.

Temasamlinger og prosjekter: Der det er hensiktsmessig organiseres temasamlinger rettet mot fagfolk i kommunene, fremfor faggrupper. I tillegg jobbes det med aktiviteter gjennom eksternt finansierte prosjekter, der klimakontaktene ofte vil være bindeleddet ut til relevante personer i kommunene